

LOGOPEDIE

logos = slovo

paideia = výchova

- Kategorie speciální pedagogiky
- „mladá“ věda

Studium klinické logopedie v ČR

- V rámci speciální pedagogiky/ fonetiky a fonologie
- Většinou dvouoborové studium
- UP Olomouc - jednooborové pětileté studium

- + dvouletá praxe a atestace

České konsonanty

		Podle místa tvoření								
		retné	reto- zubné	přední		zadní		hrtanové		
				zubodásňové		patrové				
		- +	- +	- +	- +	- +	- +	- +		
závěrové	ústní	p b		t d		ř d'	k g		ražené	
	nosní	m		n		ň	ŋ			
	hlasivkové						ʔ			
polozávěrové				c ɟ	č ʧ				polosykavé	
úžinové	středové			s z	š ʒ				sykavé	
			f v			j	x ɣ		šumové	
	bokové			l					bez šumu	
	kmitavé			r					třené	
	hlasivkové			ř ř					šumové	
		retné	předo- středo- zadno- jazyčné				hlasiv- kové			
Podle artikulujícího orgánu										

Podle sluchového dojmu

České vokály

	Přední	Střední	Zadní
Vysoké	i/í		u/ú
Středové	e/é	o/ó	
Nízké		a/á	

Poruchy řeči

- Opožděný vývoj řeči
- Patlavost
- Kóktavost
- Breptavost
- Mutismus
- Afázie
- Grafické poruchy - dyslexie, dysgrafie

Rozvoj slovní zásoby

Věk	Rozvoj slovní zásoby	Vývoj výslovnosti
do 1 roku	Dítě rozumí jednoduchým pokynům a začíná opakovat jednoduchá slova, která slyší.	M B P A E I O U D T N J
do 2,5 let	Tvoří jednoduché věty, od 2 let se ptá "co je to", rozlišuje svou slovní zásobu.	K G H CH V F OU AU
do 3,5 let	Mluví ve větách, začíná si osvojovat gramatickou stavbu vět, ptá se "proč", rozšiřuje dále slovní zásobu. Začíná se tvořit verbální (slovní) paměť.	Zvládá N D T L (i artikulačně) Bě Pě Mě Vě
do 4,5 let	Dokončuje se gramatická stavba vět, dítě již chápe děj a umí ho vyprávět.	Ň Ď ť Vyvíjí se Č Š Ž
do 6,5 let	Dítě chápe složité děje, má již velkou slovní zásobu, gramaticky zvládá jednoduchá souvětí.	C S Z R Ř kombinace ČŠŽ a CSZ

Rotacismus

- Motorické karty k hlásce r
- 2 metody opravy:
 - T + D
 - E + D
- Pozor na fyziologický věk
- Maximálně 5 minut několikrát denně

Desatero na cestu (in: Dana Kutálková, Logopedická prevence)

- Dostatek podnětů
- Respektovat věk dítěte
- Respektovat stupeň vývoje
- Zájmy
- Pochvala
- Trpělivost
- Výběr podnětů
- Rozvoj tělesné obratnosti
- Dialog = dva lidi

Materiály a prameny

- AKL ČR (Asociace klinických logopedů ČR)
- Housarová, Šulistová: Logopedická cvičení I, II
- Dana Kutálková: Logopedická prevence
- Dana Kutálková: Vývoj dětské řeči krok za krokem
- Marie Svatošová: Říkanková cestička
- www.logopedonline.cz (praktická cvičení)
- www.logopedie.unas.cz

- Karty, pexesa, hry, básničky

Vady řeči a společenské postavení

- Věra Chytilová
- Václav Havel
- Jiří Dienstbier

Mgr. Klára Moldová, DiS.
Moldova.tgm@gmail.com